

Ляшенко О. І. Тест. *Енциклопедія освіти*. / Нац.акад. пед. наук України; [гол. ред. В. Г. Кремень; заст. гол. ред. В. І. Луговий, О. М. Топузов; відп. наук. секр. С. О. Сисоєва; редкол.: О. І. Ляшенко, С. Д. Максименко, Н. Г. Ничкало, П. Ю. Саух, Л. Д. Березівська, І. Д. Бех, В. Ю. Биков, М. С. Гальченко, В. В. Засенко, С. А. Калашнікова, М. О. Кириченко, Л. Б. Лук'янова, В. Г. Панок, В. О. Радкевич, О. Я. Савченко, М. М. Слюсаревський, О. В. Сухомлинська]: 2-ге вид, допов. та перероб. Київ : Юрінком Інтер, 2021. С. 1007–1008.

---

**ТЕСТ** (англ. *test* – перевірка, випробування, перевірна контрольна робота) – у широкому розумінні це метод дослідження якостей особистості за певними ознаками; у вузькому розумінні – педагогічний засіб оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти з певної галузі знань чи навчального предмета. який дає можливість кількісно визначити рівень успішності учнів чи студентів у засвоєнні освітньої програми.

Педагогічний Т. формується як сукупність особливим чином поданих завдань із певної галузі знань або навчального предмета, за допомогою яких можна кількісно оцінити результати навчання і компетентності учнів чи студентів (знання, вміння, ціннісні ставлення, світоглядні переконання, професійні навички тощо). Як метод педагогічного вимірювання Т. дає можливість порівняти результати кожного суб'єкта оцінювання за рівнем навчальних досягнень (нормативно-орієнтований підхід) або за критеріями засвоєння змісту навчального предмета (критеріально-орієнтований підхід).

Завдання, з яких складається Т., можуть мати різний формат: з вибором однієї правильної відповіді; з вибором кількох правильних відповідей; з відкритою формою відповіді (написати літеру, число чи слово або стисло викласти суть відповіді на питання); на з'ясування відповідності; на встановлення правильної послідовності тощо.

Т. стає вимірювальним засобом за умови його стандартизації, тобто приведення до норм репрезентативної вибірки. У зв'язку з цим критеріями якості стандартизованого Т. є його об'єктивність, надійність, валідність і складність. Об'єктивність тесту досягається мінімізацією впливу суб'єктивних факторів на результат тестування, зокрема шляхом уніфікації умов виконання Т., регламентацією процедур тестування. Надійність Т. або стійкість (повторюваність) його результатів забезпечується правильним

обранням інструментарію, його апробацією і логічною досконалістю змісту завдання. Валідність Т. або його відповідність (адекватність) вимогам та меті тестування є характеристикою, яка визначає змістовні і функціональні параметри методу вимірювання, наприклад, відхилення результатів тестування від закону нормального розподілу результатів. Складність тестового завдання визначається емпірично, як правило, за кількістю правильних (або неправильних) відповідей. Усі ці параметри є статистично визначеними і мають відповідні кількісні вимірники: середнє значення, дисперсія, коефіцієнти кореляції, надійності, валідності, дискримінативна (розділювальна) здатність тощо.

Конструювання Т. передбачає здійснення певних кроків для забезпечення якісного тестування: 1) визначення мети тестування, вибір способу проведення (бланкове чи комп'ютерне); 2) аналіз предметної галузі знань і конкретизація результатів навчання, які підлягатимуть оцінюванню; 3) визначення структури тесту і принципу розміщення завдань (від найпростіших до найскладніших, змішане подання, формування субтестів); 4) побудова матриці тесту, за допомогою якої визначається обсяг матеріалу, що репрезентує дану галузь знань, когнітивні вміння, структуру компетентності та рівні засвоєння матеріалу; 5) вибір форматів завдань і відповідей (дескрипторів); 6) визначення процедур проведення тестування та їх регламентація, підготовка інструктивних матеріалів; 7) конструювання попередніх варіантів Т., які проходять апробацію за обраною методикою; 8) проведення пілотного тестування, збір емпіричних даних та їх психометричний аналіз; 9) відбір тестових завдань і конструювання псевдоваріантів Т., визначення його довжини (тривалості); 10) проведення контрольного тестування; 11) обробка результатів тестування, вибір шкали; 12) аналіз та інтерпретація одержаних даних.

*Лит.:* 1. Крокер Л., Алгина Дж. Введение в классическую и современную теорию тестов. Москва: Логос, 2010. 668 с.

*О.І. Ляшенко*